

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10.—, za ino-
semstvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izdajnice D 10.—,
inzerati po dogovoru.

Naročila se pri upravi "TABORA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslaniha plačana v gotovini. Cena današnje številke 1.50 Din.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4. L. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 275.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje desno. Tele-
fon št. 24. — ŠHS postnoštevnostni
račun štov. 11.781.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi ne se vraščajo.

Naslov

Maribor, nedelja 1. novembra 1925.

Leto: VI. — Številka: 249.

Upit

narodnih poslancev dr. Ljud. Pivka in dr. Gr. Žerjavi na ministra trgovine in industrije g. dr. Ivana Krajača radi državnega prispevka za vzdrževanje obrtnega in trgovskega nadaljevalnega šolstva v ljubljanski in mariborski oblasti.

Kljub mnogobrojnim predstavkam, prošnjam in intervencijam za izdatnejšo državno podporo obrtnim in trgovskim nadaljevalnim šolam v Sloveniji in kljub temu, da je ministarstvo trgovine in industrije v Beogradu predlagalo za tekoče dvanajstine v ta namen znesek 500.000 Din, je ostalo v dvanajstinih za avgust, september, oktober in november še nadalje pri dosedanjih docela nezadostni postavki 200.000 Din za celo leto. Na tekoče dvanajstine odpade tretjina, to je 66.666 Din. Ako pri tej postavki ostane tudi pri bodočih dvanajstinih in se sedanja državna subvencija v letnem znesku 200.000 Din za proračunsko leto 1926-27 v prav izdatni meri ne zviša, moramo računati s tem, da se bo večina obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šol v Sloveniji morala v bodoče zapreti. — Posledica tega bo, da bo ostalo mnogo tisočev našega obrtnega naraščaja brez neobhodno potrebnega nadaljevalnega pouka. Obrt, na katerega je uprav Slovenija kot pasivna pokrajina tako zelo navezana, zato ne bo mogel napredovati in bo seveda na veliko škodo našega narodnega gospodarstva radi svoje konkurenčne nesposobnosti propadal.

V prejšnjem šolskem letu je bilo v Sloveniji 66 obrtnih in 8 trgovskih, skupaj 74 nadaljevalnih šol z okroglo 7000 učenci in s skupno 267 razredi. Pri normalnem osemmesecnem ali 32-tedenskem pouku in povprečno 8 tedenskih urah v posameznem razredu bi znašalo skupno število tekom šolskega leta poučevanih ur (267 x 8 x 32) 68.352. Ako se računa honorar od ure povprečno 20 Din, bi znašal od vseh poučevanih ur Din 1.367.040 in honorar za 74 upravnikov a 1500 Din 111.000.

Osebnih izdatki bi torej znašali skupno 1.781.040. Stroški za čiščenje, kurjavo, učila in druge potrebščine znašajo minimalno okroglo 1/2 osebnih izdatkov, to bi bilo 597.013 tako, da bi te šole pri normalnem pouku stale v prejšnjem šolskem letu Din 2.378.057.

Ker pa je primanjkovalo posebnosti radi nezadostne državne subvencije (Din 200.000) potrebnih sredstev za vzdrževanje teh šol, se je moral skriti pouk tako v številu tedenskih ur, kakor tudi glede trajanja šolskega leta. Nekatere šole so morale prenehati s poukom že po 4 do 5 mesecih. Zato so dejanski stroški znašali manj, a še niso pokriti, ker je primanjkovalo dohodkov.

Iz podatkov o stroških vzdrževanja obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šol v ljubljanski in mariborski oblasti je razvidno, da so za prejšnje šolsko leto ti stroški dejansko znašali: na honorarjih za pouk 1.061.498 Din, za upravitelje šol 45.373 Din, osebni izdatki torej 1.996.871, materialni stroški pa 361.894 Din. — Kljub največjemu varčevanju in kljub restringiranju potrebščin in pouka na naravnost nevdržni minimum so znašali dejanski stroški vzdrževanja strokovnih nadaljevalnih šol v prejšnjem šolskem l. 1924-25 1.458.765 Din. Vrhu tega se še ti stroški niso mogli pokriti. Obstojna posebnosti na honorarjih za pouk še doli, ki ga bo treba plačati iz sredstev za šolsko leto 1925-26.

Ako bi se bilo vzelo za subvencioniranje naših strokovnih nadaljevalnih šol merilo, kakor se vporablja na nekaterih drugih pokrajinah, bi morala prispevati država vsaj polovico osebnih izdatkov, torej mesto 200.000 Din vsaj Din 548.435. Opora za zahtevo po primerni državni subvenciji je v drugem odstavku člena 135 zakona o radnjah, kateri člen je bil proširjen na celo kraljevino s členom 13 zakona o obrtnih šolah z dne 30. marca 1922, »Službene Novice, št. 105 z dne 15. maja 1922.

Kako se dovoljujejo podpore strokovnemu nadaljevalnemu šolstvu po drugih pokrajinah, kaže budžet za l. 1924-25, iz katerega navajam samo dva primera:

Za to šolstvo v Srbiji in Črnigori do-
loca

part. 1986, poz. 3, moške šole Din 2.868.480	
part. 1986, poz. 4, ženske šole Din 2.376.000	
part. 1887, poz. 2, mat. izdatki	500.000
pat. 1887, poz. 3,	350.000

Skupaj Din 6.044.480

Sodeč po številu upravnikov, t. j. za moške šole 120 in za ženske 110, bi bilo teh šol 230, torej trikrat toliko kot v Sloveniji. Razmerje subvencije pa je Din 6.044.480 proti 200.000. Za nižje in sicer pretežno samo nadaljevalne strokovne šole v Vojvodini, ki jih je skoro enako število, kakor v Sloveniji, izkazujejo: part. 2105 do 2108 Din 837.000.

Kot drugi primer naj navedeva iz zanesljivega vira naslednje statistične podatke o obrtnem nadaljevalnem šolstvu navedenih dveh pokrajin:

V Bački, Banatu in Baranji je obstojalo v prejšnjem šolskem letu okrog 80 obrtnih nadaljevalnih šol s 300 razredi. Vzdrževanje je stalo pri honorarju 20 Din od ure okroglo 3.000.000 Din, državna subvencija pa je znašala 640.000 Din. V področju Trgovačke komore v Beogradu je bilo v prejšnjem šolskem letu 83 nadaljevalnih šol, ki so v administrativnem oziru podrejene državi, glede oskrbe pa dotičnim občinam in pa 17 omladinskih šol (15 trgovskih in 2 trgovsko-obrtni). Na državnih šolah je bil honorar 10 do 15 Din, na omladinskih pa 20 do 50 Din od ure. Za prvonavedene šole je prispevala država 500.000 Din, za omladinske pa 27.000 Din.

Iz teh dveh primerov je razvidno, kako zelo je bila prikrajšana Slovenija, za katero je pospeševanje strokovne usposobljenosti obrtnega stanu naravnost življenjskega pomena.

V oktobru se je začel v Sloveniji pouk na obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šolah. Računati je na najmanj 80 šol z okroglo 280 razredi, osemurnim poukom na teden v razredu, z 8 meseci pouka in honorarjem 20 Din od ure. Do meseca marca, to je 6 mesecev ali 24 tednov, bodo znašali stroški na honorarjih učitelstva $280 \times 24 \times 8 \times 20$, torej 1.075.200 Din in za 80 upravnikov mesečno po 200 Din ($80 \times 200 \times 6$) 96.000 Din, torej osebni izdatki 1.174.800 Din. Da se pokrije polovica teh osebnih izdatkov in plačajo dolгови na honorarjih za prejšnje šolsko leto, je neobhodno potrebno, da se dovolji v dvanajstinih za mesec december do marca za obrtno in trgovsko nadaljevalno šolstvo v ljubljanski in mariborski oblasti vsaj Din 600.000.

Pravkar obrazloženi ključ prispevanja pa naj velja tudi za proračun za leto 1926-27. Ker je še mnogo zelo prometnih in z obrtništvom goste naseljenih krajev brez obrtno-nadaljevalnih šol, je računati za prihodnje šolsko leto s pomnožitvijo obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šol in s tem tudi števila razredov za ljubljansko in mariborsko oblast na okroglo 300. To bi zahtevalo na izdatkih za stroške pouka in upravitelstva (osebni izdatki) okroglo 1.800.000 Din. Polovica, ki bi jo imela prevzeti država, bi torej znašala 900.000 Din. Najmanj ta znesek se mora staviti v bodoči proračun 1926-27.

Vparšava g. ministra:

1. Da-li mu je znan obupni položaj obrtnega in trgovskega nadaljevalnega šolstva v Sloveniji?

2. Je-li voljan ukreniti vse potrebno, da se v dvanajstinih za mesec december, januar, februar in marec vstavi za podporo obrtnega trgovskega nadaljevalnega šolstva v Sloveniji 600.000 Din?

3. Je-li voljan ukreniti potrebno, da se v proračun za leto 1926-27 določi za podporo obrtnim in trgovskim nadaljevalnim šolam v Sloveniji v pokritje polovice osebnih stroškov znesek najmanj 900.000 Din.

Prosiva pismeni odgovor.

Beograd, dne 22. oktobra 1925.

Dr. Ljudevit Pivko, l. r.

Dr. Gregor Žerjav, l. r.

Dnevna kronika

Krizanteme

Bele, rožnate, modre...

Kdo bi šel slepo mimo njih, ne da bi jih pozdravil z nekoliko globočim pogledom in pobožal z nekoliko intimnejšo mislijo nego pogleda in poboža njihove sosedo — zeljnate glave... Krizantem je polno na trgu, v šopkih, v vencih, kakor hočete. In vse so namenjene za grobove. Z njimi — zadnjimi cvetkami, ki so podobne mrtvaškim svečam, brlečim drugim cvetlicam ob jesenskem grobu — s krizantemami zaljša človek tisto njivo, kjer seje in žanje — Smrt.

In leto za letom je tako in v tej pravilnosti, v tem ritmu praznikov je nekaj svečanega in vzvišenega. Prazno bi bilo, če bi surova kapitalistična materializacija vzela človeku tudi ta praznični ritem njegove vsakdanjosti. Krščanski prazniki se lepo naslanjajo na praznike davno ugaslih religij. Božič. Trije kralji, pust s pepelnico, Velika noč, binkošti, predjesenski »maše«. Vsi sveti z dnem mrtvih — vse to nam označuje poleg čisto verskih tudi prirodne simbole, ki so dedščina prirodnih verstev. Ko slavimo te praznike, se ne združujemo samo s tisočletnimi tradicijami krščanstva, ki je podubilo prirodo, ampak prihajamo tudi v stike z davnimi bogovi, z ljudmi, ki so pred tisočletji prav tako kakor mi obendovali večno se ponavljajoči ritem prirode: izmenjavo letnih časov.

In tako je prav, da se v dne, ko se po priliki konča navidezno umiranje rastlinske prirode, t. j. ko se zmanjša stalna temperatura v ozračju na tisti minimum, v katerem listje, ki ni oboroženo zoper mraz, odmore, ko ne morejo cvetlice in dajati plodu, — prav je, da se v teh dneh spominjamo naših mrtvih. V njihovih prirodnih bosodah — telesih — se je takisto zmanjšala količina življenjske energije na tisti minimum, pri katerem nastopi smrt. In zato je med mrtvimi, ki leže v grobeh, oddajajoč svoje sestavine v veliko, skrivnostno delavnico prirode, in krizantemami, ki svetijo cvetlicam v nevedni »grobi, neko intimo sorodstvo.

In leto za letom se ponavlja polaganje krizantem na grobove in zažiganje sveč in v vsem tem je en sam življenjski ritem, ena sama volja: živeti, živeti...

In v hladnem poljubu med krizantemami, belimi nevestami in med grobnim kamnom ali prstjo na gomili, je simbol velike skrivnosti življenja in smrti... B. B.

—□—

— Kralj in kraljica v Ormožu. Iz Ormoža nam poročajo: Kralj in kraljica sta se pripeljala včeraj zvečer z avtomobilom čez Ljutomer v Ormož, kjer ju je čakal na kolodvoru dvorni vlak, v katerem sta prenočila in se danes jutraj z avtomobilom odpeljala na Hrvatsko h — aščaku Bombellesu na lov. Na Bombellesovem obširnem, morda najbogatejšem lovišču naše države, zlasti glade fazanov, so pred prevarom lovili avstrijski mogočniki: Fran Josip, Ferdinand d'Este in Rudolf. Čeprav so Ormožani šele v zadnjem trenutku izvedeli za kraljev prihod in četudi je bil vsak oficijalen sprejem prepovedan, se je vendar zbralo na kolodvoru obilo občinstva; kolodvorski dvored je bil bajno razsvetljen z električnimi žarnicami v različnih barvah, ob vhodu na kolodvor pa je v zraku čarobno blestel pozdrav: »Zdravo!« Ljubko štiriletno deklico, ki je stala ravno pred vhodom v salonski voz, sta kralj in kraljica poljubila.

— Promocija. Dne 26. oktobra t. l. je bil promoviran na varšavski univerzi g. Vinko Brenčič za doktorja vsega zdravilstva. Mlademu doktorju naše iskrene častitke!

— Iz carinske službe. Carinski revizor mariborske carinarne Emil Tomšič je imenovan za upravnika celjske carinarne. Dosedanji upravnik celjske carinarne J. Hladnik je imenovan za glavnega revizorja zagrebške carinarne.

Popoln uspeh Društva narodov

Mirna likvidacija grško-bolgarskega spora. — Pohvala naše diplomacije.

SOFIJA, 31. oktobra. Vojaška komisija je sporočila brzojavno svetu Društva narodov v Pariz, da se je izpraznitev zasedenega bolgarskega ozemlja izvršila v popolnem redu. Dne 6. novembra se bo sestala v Ženevi posebna komisija Društva narodov, ki bo pretresla ostale zahteve obeh držav.

BEOGRAD, 31. oktobra. Svet Društva narodov je poslal naši vladi zahvalno pismo, v katerem častita zunanjemu ministru dr. Ninčiču radi njegovega odličnega stališča v grško-bolgarskem sporu. Iz Pariza poročajo, da je Briand povabil grškega in bolgarskega poslanika na čaj in je pozval oba diplomata, da naj si v znamenje prijateljstva podata roke.

Rednega budžeta ne bo?

Zopet dvanajstine!

BEOGRAD, 31. oktobra. Politične kroge je zelo vznemirila vest, da vlada zopet ne bo predložila skupščini rednega budžeta, marveč si namerava še dalje pomagati z dvanajstinih in baje že pripravlja predlog o dvanajstinih za prve štiri mesece prihodnjega leta. Redni budžet bi izdelala šele za leto 1926-1927.

Po odgoditvi skupščine

Stjepan Radić bo vendarle minister. —

Važne spremembe invalidskega zakona?

BEOGRAD, 31. ok. V Beogradu politično življenje popolnoma miruje, ker je skupščina odpovedana do 15. novembra in je večina poslancev že odšla iz Beograda. Največjo pozornost vzbujajo bolgarsko-grški dogodki.

Kakor izjavljajo radikalski krogi, je pričakovati, da pride Radić v prihodnjem tednu v Beograd. Radikali trde, da bo Radić vendar vstopil v vlado in prevzel ministarstvo za socialno politiko; zato bo moral eden izmed ministrov HSS odstopiti ministrski portfelj.

V včerajšnji skupščinski seji je bil po zaključku generalne debate sprejet vladni osnutek invalidskega zakona. — Kakor poročajo, bo specialna debata jako živahna in burna, ker zahtevajo važne izpremembe zakona ne samo opozicijonci, ampak tudi nekateri krogi vladnih strank. Specialna debata bo trajala dva do tri tedne. Lahko se računa, da bo zakon že 1. decembra stopil v veljavo. Invalidske organizacije skušajo doseči, predno dobi zakon veljavo, važne izpremembe.

BORZA.

CURIH. (Avala), 31. oktobra. (Izv.) Pariz 21.75, Beograd 9.20, London 25.14, Berlin 123.60, Praga 15.37 1/2, Milan 20.50, Newyork 518.75, Dunaj 73.15, Brüssel 23.50, Budimpešta 0.00727, Varšava 86, Sofija 3.75, Bukarešta 2.47 1/2.

— Iz železniške službe. Načelnik postaje Račje-Fram Fr. Borko je premeščen v Maribor za načelnika v Račje Fram je imenovan Anton Albert. Bogomir Peršič, dosedaj načelnik v Krizevcih, je imenovan za načelnika v Storah. Andrej Černic iz Rakeka je imenovan za načelnika v Koteribi. Dosedanji načelnik v Koteribi g. Lukačič je premeščen kot načelnik v Ljutomer. Načelnik iz Ljutomera gosp. Drago Komac je imenovan za načelnika v Borovnici. Dosedanji načelnik v Hočah g. Vtičar je imenovan za načelnika v Trebovljah.

PLIŠ, BIBRET, KRIMER, ASTRAHAN. ORIG. ANGL. SUKNO I.T.D.

v veliki izbiri, kupite najcenejše pri trvdki

OGLEJTE IZLOŽBE!

FRANC MASTEK, GLAVNI TRG 16.

OGLEJTE IZLOŽBE!

Mariborske vesti

Maribor, 31. oktobra 1925

Zapisega vojnih obveznikov

Po naredbi Dravske divizijske oblasti in komande mariborskega vojnega okruha se bo vršila zapisega vojnih obveznikov za mesto Maribor, to je onih, kateri stannujejo v mestu Mariboru (ne Krčevina, Lajteršperk, Studenci in Pobrežje) dne 4. in 5. novembra 1925 in sicer vsakekrat točno ob 1/8. uri zjutraj v Meljski vojašnici.

Prisegi imajo prisostvovati vsi obvezniki, kateri dosedaj še niso zaprisegli, brez ozira na to, ali so služili v bivši avstro-ogrski vojski ali ne in vsi oni, kateri so bili kot branilci oproščeni vojaške službe, ter invalidi, ki se lahko kretajo. Zapisega se vrši po rojstnih letih vojnih obveznikov in sicer: dne 4. novembra za letnike 1875 do 1890, in dne 5. novembra 1925 pa za letnike 1891 do 1905.

Obvezniki pravoslavne in evangeličanske vere ter drugih veroizpovedanj imajo položiti prisego dne 4. novembra, ker bodo duhovniki teh veroizpovedanj zaprisegli samo gori navedenega dne.

Zapisegi imajo prisostvovati tudi vsi rezervni častniki, kateri so bili sprejeti v našo vojsko in do sedaj še niso položili prisige, kakor tudi vsi bivši častniki avstro-ogrške vojske in vojni činovniki, kateri dosedaj še niso bili sprejeti v našo vojsko pa še niso bili zaprisegli. Državni uslužbeni, železničarji in osebje večjih privatnih podjetij, si po službenih okoliščinah lahko razdele oba dneva zapisega, to je 4. in 5. novembra 1925.

Vsi obvezniki naj prisostvujejo zaprisegi v treznem in dostojnem stanju, tako, da se izvrši zapisega svečano, v čutu poštenega naroda in državljana.

Napram onim obveznikom, kateri neopravičeno izostanejo od prisige se bo kazensko postopalo.

Dr. Leskover, s. r., župan.

—□—

m Kraljevega lova na posestvih grofa Bombellesa sta se udeležila tudi naš veliki župan g. dr. Pirkmaier in ptujski srezki poglavar dr. Voučina.

m Spominjska svečanost za padlimi in v svetovni vojni preminolimi vojniki se vrši na praznik Vseh svetih na mestnem pokopališču na Pobrežju, popoldne ob 3. uri. Cerkevne obrede opravi bivši vojni kurat. Sodeluje vojaška godba, povabljeni so pa tudi pevski zbori. Ob koncu odda vojaštvo častne salve. Grobovi vojakov bodo okinčani in razsvetljeni.

m Na grobove rajnih vojakov na mestnem pokopališču na Pobrežju, položijo vence mestna občina mariborska, Zveza slovenskih vojakov iz svetovne vojne, mariborska podružnica udruž. vojnih invalidov in odbor za postavitev spomenika.

m Zbor društva »Jadran« poje na dan Vseh svetih na pobrezem pokopališču po končanem cerkvenem obredu žalostinke: »Nad zvezdami« in »Jumica tihaa«. Istotako poje na Magdalenskem pokopališču žalostinke: »Narodno nagrob-nico« in »Vigred se povrnee«. Pevci se zbirajo ob pol 15. uri pri kapeli na mestnem pokopališču.

m Pevski zbor Glasbene Matice poje na dan Vseh svetnikov, kot običajno

vsako leto na starem pokopališču točno ob 1/4 (15.30) uri. Pevska vaja danes, v soboto ob 20. uri.

m Družinski večer »Jadran«. Jadranše in druge njihove prijatelje opozarjamo, da bo danes, v soboto ob 20. uri v »Kosovem« družinski večer pevskega društva »Jadran«.

m Koncert s predavanjem — a vstopnina malenkostna. Izvršujoč vztrajno in dosledno svoj kulturni program, prireja »Ljudska univerza« po seriji predavanj o kulturi telesa serijo predavanj o kulturi duha. Serijo »Iz slovenskega kulturnega sveta« bo otvoril v torek dne 3. novembra večer slovenske metne pesmi. Najprej bo kratko predavanje g. prof. novembra večer slovenske umetne pesmi. v prvi dobi, t. j. od Trubarja do l. 1873, nato pa nastopita ga M. Družovičeva in operni pevec Burja z izbranimi pevskimi tečkami izza te dobe. Predavanje s koncertom bo nudilo prijeten večer. Vstopnina je tako malenkostna, da si lahko privoščijo užitek vsak neimoviti človek, ki druge koncerte težko obišče.

m Izjavljen apel magistratu. Iz občinstva smo naproseni, da objavimo nastopno željo revnih konzumentov: »Tabor« je že pred tedni izrazil željo, naj bi se svinjska črevesna mast, ki se jo dobiva pri zakolih v klavnici, oddajala po nižji ceni revnim konzumentom. Žal da tej želji še ni bilo ustreženo. Včeraj se je zbralo pri klavnici čez dvajset ubogih ljudi, večinoma brezposelnih, ki iščejo vsako priliko, kako bi dobili bolj po ceni najnujnejšo mast za prehrano. A tudi včeraj se je zgodilo to, kar se je dogajalo vedno doslej: prišli so mesarji prekupe in so vzeli mast v večjih količinah po 6—7 Din kg. Ubogi konzumentje, ki bi vzeli 1—2 kg, bi radi plačali tudi 10 Din, če bi se klavniško vodstvo potrudilo, da bi dalo tako mast razpečati direktno revnim konzumentom, namesto da vse prekupe prekupe. Prosimo tedaj ponovno mestno občino oziroma magistrat, da — uvažujoč socialno nalogo občine — poskrbi za to, da bodo te masti deležni konzumentje po kolikor mogoče zmerni ceni, če ne že po taki, kakor jo plačajo kupci en gros.

m Osnutki za spomenik v svetovni vojni preminolih vojakov v Mariboru, bodo razstavljeni prihodnjo nedeljo in ponedeljek v mali kazinski dvorani.

m Zadnje predavanje higijenskega tečaja. Izven prvotnega programa, vendar pa v okvirju Higijenskega tečaja, je priredila »Ljudska univerza« snoči v veliki kazinski dvorani predavanje o ženski higijeni za moške. Predavatelj g. dr. Fran Toplak je očrtal v širokih potezah, a s temeljito preglednostjo seksualno življenje ženske od prve menstruacije do klimaterija, mudeč se posebno pri nje vstopu v zakonsko življenje. Pri tem se je dotaknil tudi nekaterih socialno-medicinskih vprašanj, na pr zdravniške preiskave pred poroko, kdo naj se moži, oziroma ženi, vprašanja omejitve spočetja itd. ter drugih delikatnih vprašanj iz intimnega rodbinskega življenja. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano; dvorana polna moškega občinstva. — Ob tej priliki je bil higijenski tečaj tudi s strani »Ljudske univerze« zaključen. Pred predavanjem je predsednik »Lj. univ.« g. inž. Kukovec podčrtal njegovo častno uspehe. — Prirejenih je bilo 16 predavanj, ki jih je obiskalo čez 4000 ljudi. Prihodnjo sredo ob pol 20. uri se bodo sestali pri-gla-

šenci za anatomskofiziološki tečaj, ki bo obsegal 8—10 predavanj zdravnika g. dr. Mariniča.

m Tiskovine za prijavo davka telesnih delavcev ima na prodaj založba Marib. tiskarne dd. v Jurčičevi ulici 4.

m Prolongacija železnih legitimacij. Vsi žel. upokojeenci (delavci-provizionisti ne) opozarjajo, da oddajo svoje, svojih rodbinskih članov legitimacije v svrhu prolongacije najkasneje do 10. novembra t. l. pri pristojnih postajnih uradih.

m Preselitev obrti. Znana narodna brivnica g. S. Ulčarja se je z današnjim dnem preselila iz svojih dolgoletnih prostorov na Koroški cesti 7 v nove prostore v Rotovžu na Glavnem trgu. G. Ulčar, je postal, kakor mnogi drugi obrtniki, žrtev stanovanjskega zakona in nemške gospodarske nadmoči. Kot narodnega obrtnika, ki uživa splošen ugled, ga najtopleje priporočamo. — V ostalem opozarjamo na oglas v današnji številki.

m Nujno opozorilo! Sokolsko društvo razpošilja te dni po pošti vsem članom-zamudnikom prijavnice v izpolnitev. — Pozivamo vsakogar, ki jo prejme, da jo nemudoma izpolni in vrne društvu. Prijavnice je oddati bodisi v društveni pisarni bodisi kakemu društvenemu funkcionarju; lahko se odda tudi v nabiralnik pred društv. pisarno ali hišniku Nar. doma. Oddaljeni naj pošljejo po pošti! Povdarjamo, da rabimo prijavnice le v svrhu izdelave točne članske evidence oz. izstavitve nove kartoteke. Kdor tudi članarine še ni poravnal, dobi obenem položnico. Kdor ne more poravnati takoj celoletnega prispevka, naj vplača vsaj polovico! Nadaljnega odlašanja ne bomo mogli več trpeti. Zdravo! Odbor.

m Zakaj je bilo danes na trgu tako malo gosi? Zakaj!! Ker se vse pripravljajo za Martinov večer, ki se vrši prihodnjo soboto v zgornjih prostorih Narodnega doma. Več zveč prihodnje dni!

Da boš najlepše počastil spomin svojih rajnih, pa tudi vseh žrtev svetovne vojne, daruj za spomenik v svetovni vojni preminulim vojakom v Mariboru.

m Skladbeni večer gospoda kapelnika Hermana Frisch. Prejeli smo: Dne 4. novembra 1925 ob 20. uri se bo vršil v mali Götzovi dvorani skladbeni večer našega rojaka skladatelja Hermana Frischa, ki je kot ustvarjajoč glasbenik tudi izven mej naše domovine na jako dobrem glasu. Pri prireditvi sodelujejo dame in gospodje naše družbe, med njimi tudi koncertna pevka gospa Urbanczek. Kapelnik Frisch sam spremlja svoje skladbe na glasovirju. Spored vsebuje v prvem delu resne, v drugem pa vesele skladbe. Vstopnice so v predprodaji pri Höferju.

m Zdravniško društvo v Mariboru ima sejo v ponedeljek dne 2. novembra ob 6. uri zvečer v kolodvorski restavraciji. Na dnevnem redu je razprava o tarifu za bolniško blagajno samostojnih trgovcev v Mariboru. Vsi mariborski tovariši, pa tudi drugi zdravniki, ki se za stvar zanimajo, so vabljeni, da se razprave udeležijo. — Zdravniško društvo.

m Dramatična šola v Mariboru. Glasbena Matica v Mariboru je ustanovila dramatično šolo in se bo pričel pouk že s 1. novembrom. Poučeval bo dramatični umetnik g. ravnatelj Valo Bratina in sicer v dveh tečajih: v I. za otroke od 10—15 let, v II. za druge od 15 let naprej (v skupinah in tudi posamezno). Poučevalo se bo pravilno izgovarjanje, recitacije, deklamacije, mimika, režija, zgodovina in razvoj dramske umetnosti. Namen dramatične šole ni, da bi urila le kandidate za gledališče, apak vglavem, da date v naši mladini vzbudila in poglobila pojmovanje o gledališki umetnosti sploh vsled česar jo toplo priporočamo. Prijave pri g. Topiču (Glasbena Matica).

m Uradniška menza. Dnevna hrana za 12 Din. Priglasijo se lahko vsak dan v opoldanskih urah.

m Mestna Orliuna v Mariboru priredi danes v soboto 31. oktobra ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma družben večer. Sodeluje orkester in pevski zbor. K obilni udeležbi vabi odbor.

m Profesor poučuje srednješolce v slovenščini, nemščini, francoščini in latinščini in pripravlja za izpite. Razlagova ul. 15. pritrilje.

m Pojedina klobas. (Domači izdelek). Pečene, krvave in jetrne klobase v gostilni Aloiz Schrey. Danes v nedeljo 1. nov. se toči od 15. ure dalje novi pekran iz lastnih gor in dobra stara vina. 2356

m Danes soboto se vrši v »Grajski kleti« velik koncert vojaške godbe v izbranim programom. 2354

m Kavarna Evropa. Od danes 1. nov. naprej svira prvovrstni Trio Šmid-Hercer-Bernkopf dnevno od 21.—2. ure. Prvovrstni razpored. 2354

m P. n. čitatelje opozarjamo na današnji oglas g. dr. Vilko Pfeiffer-ja. 2343

m Stenografski tečaj. Pričetek tečajev v torek, dne 3. nov. ob pol 7. zvečer v II. B letniku drž. trg. šole. Prijave se še sprejemajo. 2324

m Narodni dom, Štajerska klet domač praznik. Koline (furež). Pečene, krvave in jetrne klobase. Turška kavarna. V soboto policijska ura ob treh zjutraj 2336

Pisalni stroji »Continental«, Ant. Rud. Legat, & Co., Maribor, samo Slovenska ulica 7. telefon 100.

Dan mrtvih

Schopenhauer, »Über den Tod«.

(Odlomek).

.... V resnici je strah pred smrtjo nezavisen od spoznanja; tudi žival se boji smrti, dasi je ne pozna. Vse, kar se rodi, prinese strah že s sabo na svet. Strah pred smrtjo a priori pa je samo druga stran življenjske volje (Wille zum Leben), ki daje nas vse. Radi tega je žival enako kakor skrb za obstoj prirejen tudi strah pred uničenjem; to tedaj, ne pa zgolj težnja, da se izogne bolečini, je vzrok, da se skuša žival s tako skrbjo obraniti tega, kar bi ji utegnilo biti nevarno. Čemu žival beži, drgeta in se skuša skriti? Ker je žival življenjska volja, ki je kot taka zapisana smrti in hoče, da bi si podaljšala čas. Prav tako je s človekovo naravo. Največje zlo, najhujše, kar človeku sploh preti, je smrt; največji strah je strah pred smrtjo. Nič

nas tako nevzdržno ne vleče h sočustvo-vanju, kakor če je kdo v smrtni nevarnosti; nič ni tako zoperno kakor justifikacija. Brezmejna privrženost življenju pa ne more izvirati iz spoznanja in predvarka; temu se zdi uprav bedasta, ker je objektivna vrednost življenja zelo slaba ali pa je vsaj dvomljivo, je li življenje več vredno nego neživljenje; da, če pridejo k besedi izkušnje in prevdarek, tedaj bo neživljenje odtehtalo življenje. Ako bi petrkali na grobove in vprašali mrliča, ali hoče zopet vstati k življenju, bi mizerci zmajali z glavjo. Tako je menil tudi Sokrat v Platonovi Apologiji in celo veseli in ljubeznivi Voltaire se ne more izogniti, da ne bi rekel: »on aime la vie; mais le néant ne laisse pas d'avoir du bon« in zopet: »je ne sais pas ce que c'est que la vie éternelle, mais celle-ci est une mauvaise plaisanterie«. Vrha tega se mora vsako življenje kmalu končati, tako da malo let, ki še jih moramo najbrže prebiti, popolnoma izginejo pred neskončnim časom, v katerem nas več ne bo. Zato se pred refleksijo zdi celo smešno, da bi

bil človek za ta pedenj časa tako v skrbeh, da bi tako drhtel, če je ogroženo lastno ali tuje življenje...

Ta privrženost življenju je pravzaprav nerazumna in slepa; njo si lahko razložimo samo na ta način, da je vse naše bitje samo na sebi življenjska volja, ki hoče, da se smatramo za najvišje dobro, pa najsi je življenje bitko, kratko in negotovo; tudi ta volja je po svojem značaju brez spoznanja in slepa. — Zakaj spoznanje, katero je daleč od udanosti življenju, vpliva celo zoper življenje, ker razkriva njegovo brezvrednost in s tem podi od nas strah pred smrtjo.

Ako spoznanje zmaga in gleda človek pogumno in udano smrti v obraz, tedaj to slavimo kot veliko in plemenito reč; slavimo triumf spoznanja nad slepo življenjsko voljo...

Če je to najstrašnejše na smrti, da nas ne bo več, tedaj bi morali z enakom grozo misliti na čas, ko nas ni bilo. Kajti tega ni moči zanikati, da neobstoja po smrti ne more biti različen od neobstoja pred rojstvom; radi tega

ga tudi ne moremo manj obžalovati. Cela neskončnost je minila, ko nas ni bilo; vendar pa nas to prav nič ne žalosti. — Vzlie temu smatramo dejstvo, da po trenutnem intermezzu efemernega bivanja sledi druga neskončnost, v kateri nas ne bo več, za trdo, da za nevzdržno usodo...

Maeterlinck, »La Mort«.

(Odlomek).

»Ze zdavnaj«, je rekel Napoleon, »so bili zdravniki in duhovniki krivi, če se nam je smrt videla bolesta«. »Pompa mortis magis terret quam mors ipsa« (To, kar spremlja smrt, nas bolj plaši nego smrt sama) pravi Bacon. Učimo se tedaj tega, da jo bomo videli tako, kakršna je sama na sebi, namreč prosto od grozot gmote (materije) in očiščeno od strahov domišljije. Izločimo najprej vse, kar prihaja pred njo in kar ne spada k nji. Tako štejemo smrti na rovaš muke, ki jih provzroča zadnja bolezen, kar pa ni pravilno. Bolezni nimajo nič skupnega z enim, kar jih končuje. Bolezni so last življenja, ne smrti...

Preložil — B. B.

m O tvrdki Ant. Rud. Legat & Co. Pri razpisu ofertov direktije državnih železnic v Ljubljani je bilo poverjeno popravilo in snajenje vseh pisalnih strojev državne železnice v mariborski oblasti tukajšnji tvrdki Ant. Rud. Legat & Co., Slovenska ulica 7. Dokaz sposobnosti in zmoglosti te tvrdke. 2348

m Naznanilo. P. n. občinstvu naznanjam, da s 1. novembrom prevzamem od g. Cizela na račun gostilno Evropa. Trudila se bom zadovoljiti svoje cenj. goste z dobro domačo kuhinjo in pristnim dobrim štajerskim vinom, cene znižane. Sprejmite se abonenti. Se priporoča Pavla Jazbec. 2343

Sokolstvo

Zanimiva sokolska prireditev v Ptuj

Ptujski Sokol hoče z svojimi sokolskimi večeri, na katerih se bodo vršila razna poučna predavanja, ne samo pospeševati naobrazbo svojega članstva, ampak tudi gojiti bratske družabne vezi.

Prvi sokolski večer v letošnji zimski sezoni se bo vršil, kot smo že objavili v nedeljo, dne 8. novembra t. l., ko pride med nas starosta JSS br. E. Gangl, ki bo otvoril s svojim predavanjem letošnjo vrsto sokolskih večerov. Osebnost staroste JSS, pa tudi priznani način in globoki pomen njegovih predavanj, bodeta gotovo povod, da bo Sokolstvo in Sokolu prijazno občinstvo tega večera napopolno Društveni dom v Ptuj. Pa tudi sosedna sokolska in druga kulturna društva imajo ta dan priliko, da slišijo prvovrstnega predavatelja in tudi osebno spoznajo našega sveznega starosta.

o Sokolski plesni tečaj. Ker se bo mogel vršiti plesni tečaj za starejše članstvo le ob zadostnem številu udeležencev, naprošamo interese naj se nemudoma vpišejo pri hišniku v Narodnem domu. Začetek tega plesnega tečaja se bo pravočasno razglasil. — Vodstvo plesne šole.

Sport

TSK Merkur. Jutri v nedeljo dne 1. novembra se vrši v Ptuj z tamošnjim sportnim klubom prvenstvena tekma z začetkom ob 11. uri popoldne. Sledeči igralci morajo biti ob 8. uri jutraj na gl. kolodvoru: Tschertsche, Unterreiter, Pečar, Bauer, Löschnigg Laslo, Kristl, Löschnigg Albert, Barlovič, Pollak, Lunčnik, Kosoli; rezerva: Otrkar. Spremljevalci: Križanc.

ISSK Maribor : SK Svoboda, Maribor. Za prvenstveno tekmo, ki se bo vršila v nedeljo dne 1. novembra t. l. s pričetkom ob 14. uri popoldne, so določeni naslednji igralci: Geuer, Wagner, Vauda, Miha, Stauber, Bergant, Skrobbar, Vodeb, Vogrinec, Turina, Simončič; rezerva: Hreščak, Glaser, Brumen, Kirbiš. — Razven te igre, se ne vrši nobena druga nogometna tekma. — Vodstvo nogomet. odseka.

Danes ASK (Zagreb : ISSK »Maribor«). Prvi nastop zagrebških in hkrati najboljših jugoslovanskih hazenašev v Mariboru vzbuja po vsej pravici izredno zanimanje. Akademski sportni klub poseduje rokometno družino, ki uživa izreden sloves in ugled in ki sigurno la-

hko zagotovi gledalcem izbornu predvedeno rokometno tekmo, prepleteno z vsemi finesami tehničnega in taktičnega znanja, tako da se vzdržuje skozi vso igro posebna napetost in zanimivost. Imena Tomljenovič in Radović že sama uživajo v našem sportnem svetu izreden ugled. Izvzemši vratarice je cela družina že reprezentativno nastopala. Naš »Maribor«, ki zaznamuje po tako kratkem obstoju zelo lep napredek, ima izvojevati svojo najtežjo igro ter ima težko nalogo, v brezupni borbi častno zastopati svoje barve. Ker nastopi v vrstah »Maribora« kot vratarica gđ. Cimpermanova od ljublj. »Atene«, kar pomeni veliko pridobitev za domačine, pridobiva tekma znatno na interesu in izredni slikovitosti. — Tekma prične ob 14. uri in se odigra na igrišču »Maribor«, ki nudi tudi za slučaj slabega vremena veliko zavetišče za gledalce. — Gosti prispejo v Maribor z vlakom ob 11.43 uri.

Kultura in umetnost

z Umberto Urbanaz-Urbani. Scrittori jugoslavi. Znani italijanski literarni kritik g. prof. U. Urbanaz-Urbani bo izdal v italijanskem jeziku svoje študije in predavanja o jugoslovanskih pisateljih. Knjigi bo napisal predgovor rektor beograjske univerze Pavle Popović. Razen mnogih srbskih in hrvatskih pisateljev in pesnikov so zastopani tudi naši slovenski in sicer Ivan Cankar, Ksaver Meško in Oton Župančič. Knjiga bo imela približno 200 strani in bo vsebovala tudi slike posameznih pisateljev. Na avtorjevo prošnjo je prevzel poverjenstvo za Maribor g. B. Borko, Jurčičeva 4, ki daje zanimancem vsa pojasnila.

Kino

Grajski kino bo predvajal od ponedeljka do vključno srede film Monna Vanna v dveh delih po 5 dejanj. Tragedija zajema snov iz renesančne dobe. V glavni vlogi nastopata Le Parry in Olaf Fjord, ki jamčita za popoln uspeh zgodovinske tragedije. Film je prirejen po znani belgijski drami pisatelja Maurice Maeterlincka in se godi v Firenzi in Pisi.

Grajski kino predvaja do 2. t. m. prekrasen film »Venera z Montmartra«. ki nam vzorno podaja sliko pariškega življenja, predvsem razmerje revnejših in premožnih slojev. Tehnično je film izborno dovršen in popolnoma odgovarja najnovejšim izdelkom francoske filmske industrije.

Apolo-kino. »Prasvet« je vzbudil med občinstvom veliko občudovanje filma, tako glede učne moči filma, kakor glede prekrasnih naravnih prizorov in mnogih zelo zabavnih momentov, ki spremljajo podoben stvarno filma od začetka do konca. Film je popolnoma nov in nudi radi tega popolno čistočo slik. Predvaja vsotopni dveurno od 11.—13. ure in 17. ure naprej. Opozorjamo na prvo nedeljsko predstavo, ki se vrši tokrat radi dolžine filma že ob 14. uri in z samo hrvaškim teketom in pri kateri so tudi znižane vsotopne veljavne. Radi velikih nabavnih stroškov se cene zvišane in sicer pri ložnih in zaklopnih sedežih za 4 Din pri ostalih za 2 Din višje kakor običajno.

Z obmejne Kaple

Čuden lov. Pastirku Lojzku Hernah ki je pasel na Sršenovem kogle, se je približal velik ptič in se lotil majhne deklice, ki je bila izročena pastirku v varstvo. Deček se ni ustrašil plahutanja čudne živali, ampak je prijel ptiča za vrat in ga zadavil. Nato je ponesel svoj plen lastniku lova. Kako je bil ta iznenaden, ko je zagledal divjega petelina posebno velike vrste! Dal ga je nagačiti.

Cigani na Kapli. Da praznovrststvo med ljudstvom še dolgo ni izumrlo in je osobito v hribovskih krajih v polnem cvetu, kaže slučaj na Kapli. K posestniku p. d. Lampretu sta prišla dva cigana pod pretvezo, da mu popravita kotel. Izkoristila sta naivnost gospodinjice in ji namignila, da je vzrok njene gospodarske (gospodinjske) nesreče vrage, ki čepi v kotu. Izgnati ga more starejši cigan s pomočjo »kolomonovih bukev«, če mu gospodinja izorči 1000 Din. Sirota je bežala v svoji lahkovernosti od kmeta do kmeta, da si izposodi imenovano vsoto. Vsa upehana je priletela (hvala bogu še »pred solnčnim zatonom«) domu izročila goljufu denar in še dva fing prta, ki ju je moral cigan bojda podariti slovenski cerkvi v Mariboru (sicer copranje nič ne pomaga)! Nato sta jo oba cigana pobrisala v smeri proti Sp. Kapli, kjer jima je šlo na limanice še nekaj kmetov. Ptička sta sicer že pod ključem v Mariboru, vzle temu pa se še najdejo na Kapli ljudje, ki bi prisegli na čudodelno moč teh sleparjev.

Požar. Pred nekaj dnevi je zgorelo poslopje Antona Kozjeka p. d. Fela. Dasi je bilo poslopje zavarovano je škoda, ki jo posestnik trpi, ogromna in — kakor je že ne kmetih navada — mnogo večja nego znaša zavarovalnina. Ogenj je nastal vsled neprevidnosti, radi hudega viharja, ki je razsajal tisto noč pa ni bilo mogoče ognja udušiti.

Gospodarska in socialna vprašanja

Razstava perutnine v Mariboru

Društvo za varstvo in rejo živali v Mariboru je priredilo po prevratu svojo prvo in zadnjo razstavo naše domače grudne (štajersko-zagorske) kure v prav skromnem obsegu meseca oktobra l. 1920. Merodajni činitelji in občinstvo, ki so si tedaj ogledali razstavljene peteline in kokoši (rujave, grahaste in bele barve) v priprostitih lesenih kurnikih postavljenih po tleh vrtnih verande pri Gambriču v Mariboru, so se prav pohvalno izrazili o lepoti živali. Pa tudi razstavljalci — izključno kmetijski poselsniki — so bili z uspehom precej zadovoljni.

Okrajni zastop mariborski je namreč nakazal tukajšnji kmetijski podružnici, v katere področju se je vršila razstava, znesek 250 Din v svrhu obdarovanja marljivih perutninarjev in perutninaric. Od onega časa dalje pa se — kakor že omenjeno — ni vršila nobena taka razstava niti v Mariboru niti kje drugje v Sloveniji.

Društvo bo priredilo torej po preteku

dolgi pet let zopet razstavo, letos pa v nekoliko širšem obsegu in z ličnejšo opremo v vrtnem paviljonu »Narodnega doma« mariborskega in sicer dne 14. in 15. novembra.

Namen te razstave je: 1. Dobiti pregled o kakovosti perutnine in o doslej doseženem uspehu v njeni reji. 2. Primerno nagraditi marljive perutninarje in perutninarice ter jih na ta način navdušiti za nadaljnjo umno rejo. 3. Pokazati onim gospodarjem in gospodinjam, ki še ne poznajo omenjene kure, njene posebne vrline. 4. Vzbuditi zanimanje za to panogo domače živinoreje tudi v središnji šolske mladine. 5. Nabaviti po potrebi peteline in kokoške za vzrejalne dvorce in 6. Določiti smernice za širjenje te pasme.

Razstava bo združena s sejmom za plemensko perutnino omenjene pasme.

Prvotni načrt, da se priredi razstava za območje vse mariborske oblasti, se je moral opustiti vsled pilih denarnih sredstev, zato je prireditev zamišljena le za mesto Maribor z okolico kot doseganje rejsko središče.

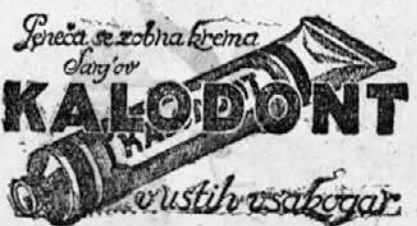
Prijave sprejema društvo do 12. novembra t. l.

Zdravje
in sreča

Mamica in otročiček, vsa čista
dehtita žarita svežosti, okusna,
oskrbovana. Veselo zdravje se
smeje z lestečimi zobmi.

Dnevna gojitev s »Kalodontom«
je najsigurnejša pot, da obvaru-
iete lepoto in zdravje Vaših zob.

Arkadij Averčenko:

Vojni dobičkar

Kako smešno je to! Samo dva dni, pa mi je bil docela tuj in nepotreben. Druge ljudi pa imaš rad in bi se hotel pogosto videti z njimi — pa jih ne ugledaš cela leta...

Prvič sva se srečala s tem človekom pri nekem draguljarju. Ondi sem si izbiral majhno igro za darilo, a »ta človek« (še danes ne vem, kako se imenuje) je stopical nesmiselno pred pulmom, žalostno vzdihoval ter si zapenjal in odpenjal kožuh z bogatim krznenim ovratnikom.

— Kaj pa pravzaprav želite? — ga je vprašal potrpežljivi pomočnik.

— Hotel bi kupiti... no, kako že... dragulje.

— Kaki naj bodo?

— To-le so briljanti!

— Da.

— Tedaj briljante. One-le bele. Potem bi vzol še modre... rdeče... Zlatih nimate?

— Imamo. Topase.

— Ali so dragi?

— Ne. Po ceni so.

— V tem slučaju jih ne maram. — Briljanti so najdražji, kaj ne? Ali jih prodajate po kosih?

— Ne. Po težih.

— Odehtajte mi tedaj pol libre.

— Veste... to ne gre. Briljanti se prodajajo na karate.

— Na kaj?

— Na karate.

— Zoprna reč. Tega ne razumem. Potem bo boljše, če daste na kose.

— Ali želite, da vam jih pokažem zasajene v kako lepoticje?

— Kaj je bolj elegantno?

— I sveda, če so zasajeni — tako jih boste lažje nosili. Ako jih imate na kose, bodo ležali doma...

— Potem mi dajte nasajene v nekaj.

— Če vam je drago, vam pokažem ovratnico.

— Prav je. Je-li draga?

— Dvanajst tisoč.

— To še gra, dobro je: kaj to le je ovratnica? Kako to, da visijo zgolj beli kamni? Hotel bi videti na nji tudi kaj zelenkastega.

— Lahko imate drugačno — evo jo, smaragdno.

— Ta je simpatična. Kam naj si jo obesim?

— Oprostite, to ni za gospode, marveč za dame. Na pr. ženi za darilo.

— Neznavec je zašklil z enim očesom.

— Šaljiveo ste. Kaj pa, ako nisem oženjen?

— Hm! — je zamrmral prodajalec, skušajoč s skrajno napetostjo volje zakriti obup, ki mu je jel siliti v obraz.

— Če vas dobro razumem, bi si hoteli izbrati kaj za se?

— Tako je. Kaj pa ste vi mislili?

— V tem primeru vzamite prstan.

— Koliko stane?

— Gre za to, kakšen je. Prosim, pogledajte semkaj. Kakor vam bo ugajalo.

— Kaj stane ta modrikasti?

— Dvestopetdeset.

— Veliko preproeni. Hotel bi za petnajst ali dvajset tisoč.

— Tedaj pa vzamite briljantnega. Na primer tega — ta je izredno čist. Stane sedem in pol tisoč.

— Dražjih nimate?

— Ne. Sicer pa — saj lahko vzamete tri obenem!

— Prav imate, kar zavijte jih. Ali mislite, da so dovolj elegantni?

— O, prosim, gospod!

— Morate mi že oprostiti, ali v take reči se prav nič ne razumem. S papirji sem si do dobra nabasal žepe.

— Ali ste borzijanec?

— Kakšna borza? Govorim o novinskem, pisalnem, ovtjalnem papirju — kakršnega hočete. Tu-le nate za prstane. Pošljite jih po dečku k meni. Nočem se ukvarjati s tako neumnostjo. Sicer pa — dajte, saj si jih lahko koj natakem na prste. O, kakšne debele kamne imajo. Ne bodo izpadli?

— O, prosim vas!

— Če bi izpadli, tedaj so prstani za nič in jih lahko vržem proč. Luknja brez kamna je kakor okno z razbitim steklom.

— Z Bogom.

Se tistega večera sem ga videl v prodajalni pohištva.

— Čujte — je govoril ogorčeno. — Ako bi me vi vprašali, kateri papir je boljši: ta ali oni — bi vam odvrnil: ta je najboljši. Vi pa mi ne poveste naravnost, kaj je lepo in kaj ne. Pravite, da je ta salon mahagonov, oni-le v slogu Ludviga. Kateri izmed njiju je lepši?

— Kakor se vam ljubi...

— Kateri pa je dražji?

— Mahagonov. Tritisoe dve sto.

— Pa mi tega zavijte. — No, kakšno sobno opremo še imate?

— Delavnico, spalnico, jedilnico, pred sobo...

— In kakšno še?

— Imamo še budoirje.

— No, vsega tega je komaj za šest sob, ali jaz jih imam deset. Kaj menite, ali moram vse napolniti, ka-li?

— Kdo bo stanoval skupaj z vami?

— Nihče. Sam stanujem.

— Hm. V tem primeru imate lahko tudi knjižnico...

— Sedem. In kaj še?

— Lahko si opremite eno sobo v ruskem slogu. Potem, no... še eno delaynico. Ena bo za delo, druga pa... samo tako.

Oba sta zrla drug v drugega in se zatopila v misli.

— Tako bi jih imeli devet. A kaj postavimo v deseto?...

— Veste kaj: dajte deseto v najem. Čemu potrebujete kot samee deset sob?

Zadostuje vam devet. Eno dajte v najem — pa bo takoj veselje v stanovanju.

Prilomljeno še budi, da se iz navedenega razloga ne bodo mogli vpoštevati pri obdarovanju oni perutinarji, ki so bili deležni letos že priznanja na katerikoli drugi razstavi. — Društvo za varstvo in rejo živali v Mariboru.

— **Za vzdrževanje cest.** Vozovi s prevelikimi obroči na kolesih vplivajo zelo škodljivo na gornji del ceste in podražujejo njih vzdrževanje. Da se poplačajo škode, ki se povzročajo cestam zlasti z uporabo vozov s protipredpisnimi obroči, je minister za gradbo prosil ministra notranjih del, da izda potrebna navodila vsem velikim županom, da se bodo vsi obrtniki, ki izdelujejo osebne in tovorne vozove v bodoče strogo držali predpisov čl. 16., 17. in 21. uredbi br. 8597 z dne 5. avgusta 1912 in da se tudi soglasno določilom čl. 23. te uredbe ne smejo pustiti v promet noben javen voz predno ne izda svoje odobrenje policijska oblast na osnovi strokovnega pogleda voza.

— **Nova madžarska valuta.** Madžarska vlada je izdala naredbo o uvedbi nove valute. S 1. januarjem prih. leta bo kronski denar umaknjen iz prometa. Ob istem času bo uveden nov denar, ki se bo računal po enotah pengő in garas. 12.500 sedanjih madžarskih kron bo dalo 1 pengő. Izdan bo nov denar v bankovcih in srebru ter kovinasti drobiž (garas, kakor nekoč vinar). Zanimivo je, da bo tudi v nov denar vključen napis »Magyar királyság (Mažarska kraljevina), dasi Madžari nimajo kralja.

— **Težaven položaj Okrožnega urada za zavarovanje delavcev.** Velika župana obeh slovenskih oblasti sta izdala podrejenim političnim oblastim in občinam okrožnico, ki jo radi splošne zanimivosti objavljamo tudi na tem mestu: Okrožni urad za zavarovanje delavcev (OUZD) v Ljubljani se nahaja z ozirom na precej razširjeno simulacijo s strani članov in radi netočnega plačevanja prispevkov s strani delodajalcev v neugodnem finančnem položaju. Radi tega je nujno potrebno, da vsa podrejena oblastva in uradi, posebno pa srezki poglavarji in občine po vseh možnostih podpirajo okrožni urad in ga ščitijo k vzajemnosti in opozarjajo na važnost socialnega zavarovanja ter naj bodo pri izdaji različnih potrdil članom OUZD previdne. Naznaniti simulante ni denunciacija, ampak velevažno socialno in gospodarsko delo. Neglede na § 188 zakona o zavarovanju delavcev je dolžnost občin, da podpirajo OUZD že radi tega, ker plačuje od 1. julija 1922 dalje okrožni urad za obtele člane oskrbo v bolnišnicah do 26 in celo 52 tednov, za svoje pa 28 dni, medtem ko so prejšnje bolniške blagajne plačevale le 28-dnevno bolniško oskrbo za člane ter so šli stroški poznejše oskrbe in oskrbe svojcev večinoma na račun pristojnih občin. Vsled tega so občine v tem pogledu sedaj znatno razbremenjene in je radi tega v njih lastnem interesu, da stremljenje urada podpirajo. Če pa ne bodo občine kazale nobenega razumevanja in ne bodo podpirale okrožnega urada v vsakem oziru, bo prisiljen, da bolniško oskrbo omeji

na najmanjšo izmero samo po krivdi onih, ki ne morejo razumeti, da sloni socialno zavarovanje na vzajemnosti. — Omenjam, da obstoja že sedaj resna namera, rešiti vprašanje velikih izdatkov, poleg drugega tudi na ta način, da se uveljavijo glede bolniške oskrbe predpisi, ki so veljali pred 1. julija 1922.

— **Kaj zahtevajo invalidi.** Povodom razprave o invalidskem zakonu v Narodni skupščini je osrednji odbor invalidskega udruženja sprejel obširno resolucijo o invalidskih zahtevah. Uvodoma odločno odbija trditve, da bi bila invalidska organizacija kedaj v zvezi s komunisti. Nato pa zahteva med drugim: 1. Narodno priznanje in enakopravnost invalidov.

no povračilo za vse vojne žrtve. 2. Življenjski minimum 30 predvojnih Din mesečno. 3. Izenačenje aktivnih in rezervnih častnikov na podlagi novega zakona iz l. 1923. 4. Člen 25. zakona o začasnih pomoči invalidom naj ostane tudi v novem zakonu. 5. Neomejena polovična vožnja za invalide. 6. Avtonomna ustanovitve invalidskega fonda. 7. Revizija nepravilnih redukcij in upoštevanje vseh vojnih žrtv v državi. 8. Zakon naj natančno določi, da se nanaša na vse invalide brez izjeme. 9. Invalidi ne plačujejo invalidskega davka. 10. Prednost invalidskih organizacij pri državnih dobavah. 11. Člen 109. zakonskega osnutka naj se razširi na vsjo državo.

Anton Skala:

Prvi kongres Južnoslovenskog Pevačkog Saveza v Sarajevu 25. X. 1925

Od Broda do Sarajeva.

Ni bila slaba misel, da se je baš Sarajevo izbralo za prvi kongres Južnoslov. Pevačkog Saveza. Ko smo se po 24 urni vožnji z brzovlakom pripeljali v Sarajevo, delegati iz Slovenije, so v istem času dospeli tudi delegati iz Srbije, Črne gore, Slavonije in iz Primorja, ki so se vsi vozili skoraj enako dolgo. Pa je Sarajevo tudi mesto, v katerem se družijo vse vere, kulture in narodnosti naše ujedinjenosti države. — Vreme je bilo ugodno in vožnja prijetna; tem prijetnejša, ker smo bili naravnost presenečeni od vožnje same, še bolj pa od krasote pokrajin v brezbrojnih jesenskih barvah. Doma so nas pred odhodom nekoliko zastrašili z neskončno dolgočasno vožnjo po Bosni in ozkotirno železnico s tegnimi, umazanimi vagončki. V Slavovskem Brodu, kjer smo polnoči čakali polurugo uro na bosanski vlak, nas je spreletavalo, ko smo zaspani in že trudni od 12 urne vožnje ugibali, kam bomo položili svoje ude na nadaljnji vožnji — in če jih bomo, ali bo brez nezgode in nevarnosti. — Kakšno začudenje, ko je pripeljal pred nas »Bosnace«, kakor igrača ličen vlak, sestavljen iz vozov prvega in drugega razreda; le en voz je tretjega razreda. Vozovi snažni, z udobnimi sedeži, pripravljeni, da se zlekneš po njih in se odpočiješ. Storili smo tako.

Nasprotni sedež je zasedel bosanski rojak, akademik iz Zenice. — Vidite, take je naš »Bosnace«, majhen je, a snažen in prepirali se boste, da se udobneje in mirneje vozi z njim kakor s polnotirnim. S ponosom je to rekel in z ljubeznijo do svojega. Imel je prav. Vozili smo se mirno, udobno in dovolj hitro. Za snago v vozovih skrbijo nastavljenka, ki jih je od Broda do Sarajeva štirikrat pomela. Na postajah, kjer vlak dlje časa stoji, je preskrbljeno, da se okrepeča z jedjo in pijačo. v »Umiralnicah«, ki jih na naših progah potnik pogreša, pa se lahko umije in osuši. Presenetila nas je točna, okusna in solidna postrežba na kolodvorskih restavracijah v Bosni. Na neki postaji smo se srečali z osebnim vlakom, s katerim se vozi narod. Ta vozi počasnije in ima tudi vozove četrtega razreda. Bosanski četrti razred nima klopi, kar se sklada z navado naroda, ki malokdaj sede, a prav

rad pol ure prečepi ob potih, doma ali kjer koli, puši in divani.

Ko se je zdanilo, me je brat Bošnjak pozval k oknu. Vozili smo se ob reki Bosni. Razgledovala sva se po pokrajini. Bregovi Bosne so ponekod ravni, obdelani, drugod gričeviti, hriboviti, obrasli z listnatimi gozdovi, pa tudi pusti, goli. Naselbine so najrajši vrh gričev ob plodnih ravninah ali nad soteskami. Te so starejše; nekoč so nadvladovala prehode v Bosno. So prav tipične za Bosno — kakor vranja gnezda. S temnimi skoraj črnimi lesenimi strehami, belimi gornjimi prostori z divani, to so prizidki spredaj v sredi in rjavimi, neometanimi spodnjimi prostori, v katerih je živina in vozovi. Bošnjak mi je imenoval nekatere naselbine in mi pripovedoval o bojih, ki so se nekoč bili okrog njih. — Poslušal sem ga kakor poslušal otrok povesti o turških bojih. Sonce je med tem vzišlo in seljaki so prihajali na polje: na primitivnih vozovih, na z lesenimi sedli osedlanih konjih ali peš; z rdečimi fesi na glavi, v širokih hlačah, z barynim pasovi in srajcami, tudi ženske so v hlačah, muslimanke v dimjah, s črno mrežico zastrtim licem in z ruto čez glavo in prsi. Orali so in sejali ozimino. — Pokrajinske slike so se vrstile, izginala ene in se prikazovale druge, pestrobojne, polne življenja v toplih solnčnih žarkih. Pa se je obrnil brat Bošnjak k meni in me z globokimi očmi vprašal: »Ali ni Bosna kakor Slovenija? Ali ste sploh opazili kako razliko v pokrajini? Razlika je le v tem, je nadaljeval prepričljivo, da so vaši slovenski hribi kontinentalni, s cerkvami na vrhah, naši bosanski pa so podolgovati, se vlečejo; to daje pokrajini izraz neke otočnosti. Ali bosanska zemlja ni nič manj krasna kakor slovenska; tudi Bosna; ima svoj Bled v okolici Jajca in za vse vaše krasote najdete primere v Bosni, in naravno primere, čisto, še nič modernizirano, pokvarjeno. Le narod bosanski je še ubog; treba mu je kmetijskih sol, gozdarskih, rudarskih, obrtnih, treba mu je vzgojiteljev-vođiteljev na polju narodnega gospodarstva, zanimanja in podpore od vlade, pa bo Bosna prva. — Bosna bo zakladnica naše domovine. Bosna bo srce, ki bo dajalo življenjske sile vsej naši državi; vse pogoje ima, ali čaka, čaka, da vžde zanj pravo sonce. Vozili smo se mimo neobdelanih in napol obdelanih ravnin, ob industrijskih

Mama — mama,

glej to je pravo „GAZELA“-milo, ki se tako krasno peni, da snažno in belo perilo ter prihrani trud in dela

GAZELA MILO

— Izborna misel. Hotel bi le, da bi bila ta soba v stilu.
— V kakšnem stilu, gospod?
— V lepem. No, saj boste že sami izbrali kaj pripravnega... ahaaa... Sedaj pa izračunajte, koliko bo stalo vse skupaj!

Prihodnjega dne sem ga na svoje in njegovo največje presenečenje (on se je očividno že privadil mojemu obrazu) srečal na razstavi slik.

Postavil se mi je za hrbet, kukal preko ramena na sliko, ki sem stal pred njo in vprašal:

— Je lepa?

— Slika? No, gre — gre. Ima nekoliko premalo zraka.

— Da, nima s čem dihati! Že sem jo hotel kupiti. Videl sem, da ste jo dolgo opazovali, pa sem dejal samemu sebi: Ta pa bo lepa! Tri že imam.

— Kakšne?

— Tiste, ki pred njimi ljudje najdalje stojijo. Te utegnejo biti lepe.

Naredil sem se resnega in stvarnega.

— Koliko ljudi pa mora stati pred kako sliko, da jo kupite?

— Deset — je odvrnil prav tako resno.

— Nič manj. Tri, pet ali šest — taka ni kaj prida.

— Vi ste duhoviti človeki!

— Res je. Sicer marsičesar ne razumem, ali imam zato prirojeno bistroumnost. Ali veste, kako hitro sem si kupil avtomobil? Pomnite: o avtomobilih ne razumem niti toliko, da bi dal za nohet...

To vam je bilo tako: Pridem v trgovino z avtomobili, hodim semintja, spreham se. Vidim, da si je neki gospod pravkar izbral stroj... ga pohvalil in se nazadnje pobotal za ceno. Ko je že izplačal denar, sem stopil k njemu in rekel: »gospod, odstopite mi ta stroj, dam vam pet sto navrh.« Sicer je bil presenečen, a je ponudbo sprejel. Bil je pošten gospod...

— Kakor je videti, imate precej denarja.

— Ah, ne govorite! Koliko preglavic mi je že storil... A, vi že odhajate? — Pojdite z mano, vas odpeljem s svojim lastnim vozom... A, peš želite? Dobro, pa pojdiva skupaj...

Vzel me je pod pazduho in korakal z menoj, zroč mi priliznjeno in zahrbtno v oči, tesno zavil v svoj dragoceni kožuh.

— Pred tem sem bil tak revež, da je že bilo groza. Bil sem pisarček v nekam uradu; dohival sem štirideset rubljev mesečno. Od tega sem si prištel 10 sto rubljev. Pa pride nekega dne k meni prijatelj in pravi: »Pojdi z mano, kupiva si petnajst stop papirja in ga čez teden dni prodava.«

»Pa pojdiva!« — Kupila sva po deset rubljev; čez teden dni sva prodala za štirinajst. — Potlej sva kupila po petnajst in prodala po dvajset. In tako naprej. Razumete? Pri tem ni treba nič delati, samo kupovati in spet prodajati; samo čakati in potem prodati. Kmalu

sem razumel to preklicano reč tako dobro, da sem jel kupovati in prodajati na lastno pest. Trgovina je postala čez nekaj časa še lažja. Stopim kar v tovarno in vprašam: »Po čem imate papir?« — »Po osemnajst.« Pripravite mi tisoč stop. Tu imate nadavček! Ko človek sklene pogodbo, lahko čaka. Cene pa lepo skačejo in vedno le navzgor. Lepi čas! Čez dva tedna dobim pismo: »Tisti papir stane že štirindvajset. Nudim vam pet tisoč odškodnine.« Zakaj ne bi vzel? Pa naročim nov papir. Ali razumete, kako gladko gre taka kupčija! Papirja mi sploh ni treba voziti preč in ga prodajati... Papirju raste cena sama od sebe. Sila miren dohodek, zato sem se zdaj odločil, da bom živel malce bolj po človeško... Recite mi, je-li elegantno, če ima človek konja?

— Zelo.

— Tedaj bi ga moral kupiti. Veste kaj? Sploh se nič ne razumem v konje. Kopite mi konja z onegavim vred — kako se mu že pravi — no, kočijažem. — Potem pa mi ga prodajte za višjo ceno. Imate lep zaslužek — jaz pa bom brez skrbi!

— S takimi kupčijami se ne ukvarjam.

— Škoda. Koga ste pa gledali tako pozorno? — Neka dama je šla mimo. Zelo lepa. — Zares lepa? — Da, nenavadno.

— Čujte, kaj bi bilo, če bi si jo vzel in jo vzdrževal?

— Ravno to-le žensko!...

— Glejte, stvar je taka. V tem oziru sem jaz popoln nevednež. Pravite, da je lepa. Če je lepa, bi jo vzel k sebi in vzdrževal.

— Dovolite! Kaj pa, če je ta dama poštena?

— No, prosim odpuščanja. Ni to taka nesreča. Koliko neki bi ji človek ponudil?

— Kaj mislite?

— Pri moji veri, to je težko reči.

— Ponudim ji tri tisoč mesečno, naj jih vrag vzame...

Odpravil se je in ujel ženko... Videl sem, da sta začela govoriti... Na obrazu se ji je počasi jasnilo; začudenje, dvom, nezaupanje, obotavljanje in naposled — veselje, ki ji je zalilo divne lica.

Trgovca s papirjem je našel to, česar je najbolj potreboval v svojem prijetnem življenju.

Pa sem si mislil:

»Sedaj se boš naučil pametno kupovati briljante; ne boš v zadregi, če si boš hotel kupiti pohištvo v kakem posebnem in resničnem stilu; ne boš imel zgolj enega, marveč dvajset konjev; slike pa do bodeš take, da bo pred njimi postajalo ne deset, ampak sto ljudi. V vsem boš našel zmisel in namen... Ko pa boš vse to razumel, kakor se spodobi — ne boš imel več ne konjev in ne slik in ne briljantov, zakaj pravičnost je na zemlji in nekje je zapisano: »prah si in v prah se ovrneš.«

krajih, bogatih rudnin, ob kompleksih gozdov, po deželi, ki otožna molče pritrjuje besedam brata Bošnjaka in čaka...

Prilog v Sarajevo.

Na kolodvoru v Sarajevu smo izstopili delegati s severa in vzhoda, pričakovali pa so nas delegati z juga in zahoda z glavnim tajnikom J. P. Saveza g. Kosto Manojlovićem na čelu. Bilo nas je lepo število. Bili so tu zastopniki odličnih pevskih družin tako hrvatskih in slovenskih kakor srbskih. Med drugimi so bila zastopana pevska društva: »Lisinski«, »Dubravka«, »Jeka« in »Mladost« s Hrvatskoga, »Gusle« iz Osijeka; vsa društva včlanjena v Pevskih župah Ljubljana in Maribor; »Njegoš« iz Četina iz »Branko« iz Podgorice in Črni gori; »Muzičko društvo« Novi Sad; »Stanković« »Prvo beogradsko« »Obilje« »Milošević« »Jevrejsko« iz Beograda; »Pevska družina« in »Parčina« in »Branko« iz Leskovaca v Južni Srbiji; »Sloga« »Lira« in »Petar Veliki« iz Sarajeva in »Njegoš« iz Tuzle v Bosni. S prijeto zavestjo in ponosom je ob prihodu pripeljal glavni tajnik Saveza g. prof. glasbe Kosta Manojlović iz Beograda delegatom pevskih društev iz vseh pokrajin, vseh plemen in ver državno trobojnico z oznako prvega kongresa J. P. Saveza; saj se je z nami vred prepričal, da se uresničuje, da se je že uresničil prvi in glavni namen Saveza: združiti v sebi vsa južnoslovenska pevska društva ne glede na plemenske in verske razlike.

Razšli smo se po stanovanjih. Pripravili so za nas snažna, udobna in solidna prenočišča v hotelih prvega razreda »Centrala« in »Evropa«. Porabili smo popoldan za odpočitek in ogledovanje mesta, ki napravi s svojo lego in razsežnostjo, s svojimi džamijami, katoliškimi, pravoslavnimi in protestantskimi cerkvami in tempeljmi; gradovi, palačami ob Miljacki; čaršije in ghetom; muslimani in zastrtimi muslimankami, pravoslavnimi in katoliškimi Bošnjaki vseh vrst noč in originalnimi španjolski neizbrisen in brezprimeren vtis.

Porabil sem priložnost, da sem obiskal nam že znanega Vidovića in njegovo etično šolo, hospitiral pri njem in se razgovarjal z njim o njegovih izkustvih na polju etične vzgoje in moralnega dvigovanja družbe. Tudi o tem bo treba vzbuditi zanimanje v vzgojevalnih pa tudi v najširših krogih.

Zvečer ob 9. uri smo imeli delegati prvi sestanek. Spoznali smo se med seboj, razgovarjali se o delu, ki nas je čakalo, drugi dan, preračevali nekaj misli in se zabavali ob petju Sarajevskih pevskih družin »Sloga« in »Lira«. Bil je lep večer, ki ostane gotovo vsem neizbrisen.

Kongres.

V nedeljo 25. oktobra 1925. se je vršil v Srbskem domu prvi kongres delegatov J. P. Saveza. Nad 50 se nas je zbralo od vseh strani naše ujedinjene domovine, ki smo zastopali okrog 150 pev. društev. Kongres je otvoril predsednik sarajev-

ške »Sloga«, ravnatelj gimnazije gosp. Džuković, povdarjal idejo, ki jo hoče uresničiti J. P. Savez in izražal veselje in zadovoljstvo, da se vrši prvi kongres baš v Sarajevu, onem Sarajevu, ki je mnogo pripomoglo k stvarjanju mogočnega Jugoslavije. Na njegov predlog so delegati izvolili za predsednika kongresa predsednika »Lisinskega« dr. Polca, Hrvata iz Zagreba, ki se je vabilu odzval in predlagal za podpredsednika g. ravnatelja Džukovića, Srbi iz Sarajeva in za tajnika pomočnika Ant. Skala, Slovenca iz Maribora. Izvoljeni so zasedli svoja mesta in glavni tajnik, vodja in duša Saveza, g. Manojlović iz Beograda, je poročal o ustanovitvi in dosedanjem razvoju J. P. Saveza. To poročilo bo razmnoženo in razposlano na vse župe. Ob tej priliki bomo seznanili z najvažnejšim tudi širšo javnost.

Pred poročilom glavnega tajnika so bili odposlani brzojav Njeg. Vel. kralju, minist. prosvete, Čehoslovaški in Poljski Pevski zvezi in Savezu Hrv. Pev. Društev, ki je prav te dni zboroval v Zagrebu.

Po poročilu glavnega tajnika se je razvila obširna debata o izpremembi čl. 18. glavnega pravilnika, ki je poznal le posamezne osebe kot poverjenike glavnega tajništva, ki bi naj poslovala le po njegovem nalogu. Izprememba tega člena so zahtevali zastopniki pevskih društev iz Ljubljane in Maribora, ki so v praktičnem izvrševanju pravil J. P. Saveza dosegli, da bi bilo organizacijsko delo v duhu J. P. Saveza le tedaj uspešno, če bi se osnovalo v posameznih oblastih pevske župe deloma z lastnim, deloma s posredovalnim delokrogom, vsedkar pa kakor poverjeniki in v duhu pravil J. P. Saveza. Po vsestranskem razglabljanju in objašnjevanju, je bil člen 18. na novo stiliziran in, ko bo natiskan, se bo razposlal na vsa društva, ki so že prejela glavni pravilnik. Ta člen 18. predvideva za vse pevske župe enoten pravilnik, zato je bil sprejet predlog, da se izvoli pet članski odsek, ki bo ta pravila sestavil na podlagi pravilnika ljubljanske in mariborske župe. Izvoljeni gg. dr. Polc, Manojlović, Dražil in Skala so pozneje ta enoten župni pravilnik tudi sestavili in ko bo natiskan, ga dobe vsa v župah včlanjena društva.

Precejšnja debata se je razvnela tudi glede na članarino, kakor je to običajno. Tem težavnejše stališče je bilo za nas Slovence, ker je bila 240 Din predlagana letna članarina za pevska društva iz Srbije, Vojvodine, Bosne in Hrvatske se premajhna, želeli so še višjo, mi pa smo zastopni prepričevali bratske delegate, da pri nas še ni vpeljana tako visoka članarina niti v enem društvu. Ker bi bilo v tem slučaju nezgodno znižanje članarine le v škodo Saveza, slovenska pevska društva pa bi tudi te ne nezgodno znižane članarine ne mogla plačati, je zastopnik mariborske župe predlagal, naj ostane članarina v dosedanj izmeri, ker se je izrazila zanjo nad polovica delegatov; mariborska in ljubljanska župa pa naj poizkušata najti

pot, da se bo vsaj del zneska, ki odpade na članarino, zbral med včlanjenimi društvi in odposlal Savezu.

Savez namerava na predlog glavnega tajnika g. Manojlovića redno izdajati potrebne muzikalije, Savezni list in Muzički almanah. V organizatorni odbor so izdajanje lista in almanaha so se izvolili gg. Dr. Polc, Manojlović, Pašćan, Dražil in Skala. V umetniški odbor za izdavanje not in stavljanje predlogov o tem ter za dodeljevanje nagrad pri konkurzu pa se izvolijo gg. Oskar Dev, Ant. Lajovic, Lhotka, Milojević in Stolzer.

Ob sklepu zborovanja je stavil gosp. Pašćan, prof. glasbe in zborovodja Muzičkega društva v Novem Sadu predlog, naj se izvolijo častni članom za priznanje zaslug na stvarjanju J. P. Saveza gg. Kosta P. Manojlović, dr. Viktor Novak, Matej Hubad in dr. Svigelj. Predlog je bil z velikim odobravanjem sprejet. Prav tako je bil tudi sprejet predlog istega predlagatelja, naj se vrši drugi kongres delegatov J. P. Saveza v Novem Sadu o priliki stoletnice ustanovitve Srpske Matice.

Sestavila se je še resolucija, sprejeta od zbora delegatov J. P. Saveza, ki naj se objavi v novinah — in g. predsednik dr. Polc je zaključil prvi kongres J. P. Saveza, zahvaljujoč se vsem delegatom za uspešno in požrtvevalno delo s pozivom na nadaljnje delo za uresničenje vseh idej J. P. Saveza.

Zvečer ob 19. uri sta priredili pevski društvi »Sloga« in »Lira« na čast delegatom banket v zimskem vrtu v hotelu »Evropa«, ki sta se ga udeležila tudi podžupan sarajevske oblasti g. dr. Avdo Hasanbegović in gradonačelnik gosp. Ibrahim Hadzvoomerović. Izgovorjenih je bilo več napitnic od Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je vsako zaključila navduševalna domorodna pesem. Udeleženci so se tudi slikali v dvorani.

Drugi dan dopoldne so si ogledali delegati v Sarajevu največji muzej v Jugoslaviji, ki se ponaša z nekaterimi prahistoričnimi zbirkami, ki so edine te vrste na svetu. Brezprimere je tudi etnografski muzej. Popoldne pa so se odpravljali delegati vsak proti svojemu domu z vskliki: Na svidenje drugo leto v Novem Sadu!

REZOLUCIJA

I. Kongresa delegata Južnoslovenskog Pevackog Saveza.

Delegati Saveznih društava, skupljeni na Prvom Zboru Delegata Južnoslovenskog Pevackog Saveza u Sarajevu 25. oktobra 1925. g. kao opunomoćeni predstavnici 150 društava, po iscrpnoj debati, koja se kretala po pitanjima što aktivnijeg rada na organizaciji J. P. Saveza u duhu osnovne ideologije Saveza, izražene u smislu integralne južnoslovenske muzičke misli, po jednoduš-

nom bratskom pogovoru i sporazumu odlučili su da

a) vodeći računa o administrativnim teškoćama i lokalnim potrebama pojedinih društava članova J. P. Saveza izvrše izmenu čl. 18. Saveznih Pravila, dozvoljavajući sredinama, koje to žele stvaranje župe kao poverenika Saveznih, čija je funkcija administrativne prirode u pogledu na odnos prema Glavnom Tajništvu Saveza, i čiji je delokrug rada uslovljen i određen u novu redigovanom čl. 18. tako, da se isključuje svako jednostavno sprovođenje od kongresa postavljenih ideala Saveza.

b) svesni zamašnosti samoga dela, o kome su odlučivali, pošalju telegrafski pozdrav Savezu Hrv. Pev. Društava, pozivajući ga, da bi, udruženim snagama mogli što jače, brže i bolje da porade na krajnim umetničkim idealima Saveza.

c) Ubravši akciju kod Čehoslov. Pev. Saveza oko pripreme za sveslovenski Pevački kongres, poradi, svim svojim silama saobrazno duhu svojih pravila, na stvaranju Sveslovenskog Pevačkog Saveza, produžujući, do njegovog osnivanja i dalje da radi na integralnoj južnoslovenskoj muzičkoj misli, koja je samo preteča integralnog jedinstva Slo-

venskoga Juga.

d) Odbijajući od sebe svako plemen-

sko i lokalno shvatanje i težnje, radi na formiranju kako jedinstvene južnoslo-

venske muzičke ideologije, isto tako i

jedinstvene južnoslovenske nacionalne

svesti.

Hranilno leto za brezstanovanjce. Splošni stavbeni fond je povodom svetovne hranilne dne ustanovila kreditna stavbena zadruga »Mojmir«. 2351

Stanovanjska berza »Marstan« razpolaga več prostih stanovanj, sob, zameno stanovanj, lokale, hiše, lase prazne sobe in neizrabljene prestore. 2363

Nastanjenje v dragonski vojašnici in potrebna popravila preskri stanovanjska berza »Marstan«. 2352

Lepa hiša z velikim vrtom, sadnim drevjem, elektr. razsvetljavo, blizu kolodvora, se proda. Studenci Sokolska 12. Korošec. 2343

Kdor se »Toplodarja« si preizkusil ne verjame, da bo ta vse peti porušil, ker egreva vsak prostor brez kuriva. Pri Rado Nipić, Tezno št. 13. se ga dobiva. 2344

Vinski sodi kom. 38 preko hl 154 se po ceni proda. Oferti naj se naslovijo na upravo »Tabora« pod »Vinski sodi«. 2347

Lepa spalna soba iz trdega lesa, rezljana z zrcalom in mramorjem, se proda. Sellin-Schegg, Ptaj. 2332

Strojopisko, izurjeno, iščem za čas do 15. decembra tega leta za pisarno v malem mestu ob železnici. Nastop takej, plečam dobro. Ponudbe z referencami in zahtevki na upravo lista pod »Izveštana«. 2358

Dobre ohranjena zimska suknja se po ceni proda. Naslov v upravi. 2345

Bučne olje, najbolje, priporočila tovarna bučnega olja J. Hochmüller, Maribor, ulica Pod mostom 7 (prej Korošec). Priporočila nadalje oljno pogorje (prge) in cenene otrobe Zamenjam bučne jederce, lučice ne in neličene in druge sena in cele orehe za bučno olje. 2376

Patent na prodaj. Mnogštveno blago za leono industrijo velik zaslužek. Interesenti oddajo adresu pod »Patent« na upravo »Tabora«. 2326

Na prodaj se novi, močni hrastovi sodi, držeti 400-500 litrov. Pogledajo se lahko iz prijaznosti pri tvrdki Pagel & Rossmann v Maribor, Trg srebode 3. 2323

Zimski plašč, obleke za gospode, žimske suknje, kostumi, obleke, čevlje, jumper, šali, zavose, blazine za divane, nastavljače, vaze, čajne ročke, posoda, srebrne žlice, nakit, knjige, note, slike, pristni škarni izrezki in druga različna roba. Aleksandrova c. 24, pritišče, desno. 2319

Štampiljke vseh vrst in velikosti izdeluje najceneje S. Petan, Aleksandrova cesta 43. dverišče. 2198

Denarnice, žolske torbice, mape in jermene za knjige, nahrbtnike kakor tudi različne krovčke in torbice za potovanja priporočila Ivan Kravos Aleksandrova 13. 2356

Pozor!

Ako hočete izvedeti svojo bodočnost, se obrnite na znamenitega egiptovskega grafologa, karteri Yana pove bodočnost Maribor, hotel »Kosevo«, soba št. 2, Grajski trg. Od 8-13. in 14-20. ure tudi ob praznikih. 2311

Ferromaltechina »Usmiani« zdravilno kina vino z železom pripravljeno na bazi najboljšega vina z otoka Rab, iz lastnih visogradov. Predpisujejo in priporočajo ga zdravniki kod sigurne radikalno zdravilo za sledeče bolezni: Slabost, enomoglost, blodolčnost, malarijo, rahitiidna in kot roboras te stomachicem. Razen tega se priprato porodnicam in rekonvalescentem. Ferromaltechina so priporočila tudi otrokom za dober tek in kar je poglavitno, ne kvari želodca, temveč ga ojačuje in poveča apetit. Ferromaltechina »Usmiani« originalna steklenica od 350 gr. vsebine se dabi po vseh lekarnah, a kje ga ne bi bilo se naročite pri izdelovalcu. Pazi na ime: Ferromaltechina »Usmiani«. Ime in znak po zakonu zaščiten. Varnite se ponarejenih znamk. Ferromaltechina izdeluje edino lekarna Usmiani, Rab (Dalmacija). Zadržite specialni čenik, katerega se postlje brezplačno v vpogled. Številne zdravne in priznanja so v pogled. 2163

Higijenična brivnica se vsem slojem priporoča. Postrežba čist, prvovrstna. Dijaki imajo izvešeni sobote in dneva pred praznikom ppust. Vjekoslav Ujurin, Jurčičeva 9. 1938

Pletene jopice, bluze, telovnice za moške in ženske, sviterje, kostume, spodnja krila, peleri-ne, kapice, nogavice, dokolenice i. t. d., vse iz najboljšee volne, dobro izdelano in za nizko ceno dobite v strojni pletarni M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska 17. 1434

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zavese
Blago za pohištvo
Posteljno perje
po izredno niskih cenah v salogi pohištva

Karol Preis
Maribor
Gospiska ulica št. 20
(Pichanova hiša)
Svoboden ogled!
Ceniki brezplačno!

Češko perje in puh
(Perje od 50 Din naprej)
FRANJO MAJER
MARIBOR 2356

Anica Traun
Maribor, Grajski trg 1
nudi
rokavice
nogavice
čevlje
moške klobuke
kravate itd.
po najnižjih cenah

POZOR!

Čevlje iz najboljšega materiala (samo ročno delo) kupite po najnižjih cenah pri **Franz Neubauer, čevljar**. Gospiska ulica 38. Maribor.

»HERKULES« duplo teška emajlirana kuhinjska posoda je najtrpežnejša in jo dobite pri tvrdki **A. VICEL** Maribor, Glavni trg 5. Tamo kupite tudi emajlirano posodo lakše vrste, litu železno in l. vrste duplo jako Aluminiijevo posodo iz prvovrstnih čeških tovarn. Tudi porcelanasto, kamenito in stekleno robo, kakor tudi vse druge kuhinjske potrebščine se kupi tam dobro in po cenl. 1931

Naznanilo!

Cenl. občinstvu vljudno naznanjam, da sem preselil mojo krojaštvo, z Glavnega trga 17 na **Aleksandrovo c. 139** v lastno hišo ter se še v nadalje priporočam svojim cenjenim strankam za najboljšo izdelavo po zelo zmerni ceni. 2357

Ivan Šušterič, krojač za dame in gospode.

Radi izborne kvalitete Vam priporočamo nabaviti si za jesen in zimo
KARO-čevlje
Lastne delavnice. — Solidne cene.
MARIBOR, Koroška cesta št. 19
Le najboljše in najceneje!
Podpirajte Jugoslovensko Matico!

NAZNANILO!

Cenj. občinstvu vljudo naznanjam, da sem začel na **Aleksandrovi cesti 31** (popreje Feliks Pučko) **trgovino z delikatesami**, katero bom vodil in izvrševal pod spodnjim naslovom. — Založil sem se z najboljšim v to stroko spadajočim blagom ter bo moja največja skrb, zadovoljiti cenj. občinstvo z prvovrstnim blagom po zmernih cenah. Posebno se priporočam gostilnam, restavracijam in hotelom z veliko izbiro raznega sira, salam i. t. d. po engros cenah. Priporočam se naklonjenosti cenj. občinstva ter prosim za obilen obisk

2349

Ivan Krhlanko, trgovina delikates
Maribor, Aleksandrova cesta 31

Za Vse svetnike

priporoča **vrtnarstvo Ivan Jemec**, Maribor, Razlagova ulica št. 11 vence in šopke, sveže in umetne, specialne krizanteme, po najnižjih dnevnih cenah.

2322

Radi uvedenja specialnega blaga sem cene blaga dokler traja zaloga

znatno znižal

Lepa izbira klobukov, čepic, srajc, spodnjih hlač, jegerovega perila, damskih hlač, ovratnikov, robčkov, kravat, nogavic, svilenih bluz, šalov, trikotaže, fine parfumerije in drugega blaga. Stranke, katere kupijo čez 50 Din blaga dobijo razven znižanja cene tudi 10% popusta.

B. Veselinović in Komp. Maribor, Gosposka ul. 29

F. MICHELITSCH

MARIBOR - GOSPOSKA ULICA 14

priporoča pletivo iz Bregenza iz bombazne predilnice tvrdke „Schoeller“

Gelbschild, Grünschild, zvezdni bombaž, konzumni bombaž, bombaž za rokavice, kamgarn-bombaž, sportni bombaž, bombaž z zeleno-belo zvezdo po najnižjih dnevnih cenah!!

2341

Dobro blago

po nizki ceni dobite le pri tvrdi

J. N. ŠOŠTARIČ

Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Trgovina z modnim, manufakturnim, suknenim in platnenim blagom, perilom, konfekcijo in pleteninami. Na debelo in drobno.

Henrik Coffou

slikarski mojster

v Mariboru, Slomškov trg št. 2

se priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča dela. — Velika izbira vzorcev za slikanje sob. Znana prvovrstna postrežba. Odlične reference iz tu- in inozemstva.

2346

PRESELITEV!

Vsem tistim, kateri so mene v 17. letih moje samostojnosti podpirali, kakor onim, kateri so **mojo novo eksistenco omogočili, najiskrenejša zahvala.** Nadalje se vsem mojim znancem in prijateljem priporočam za obilen obisk.

Bilježim z velespoštovanjem

B. Ulčar, brivnica „Rotovž“

Glavni trg števil. 14

2340

Preselitev pisarne

Dr. Vilko Pfeifer v Mariboru

je preselil svojo gospodarsko pisarno (zastopstvo v davčnih in upravnih zadevah) v

2342

Slovensko ulico 11, Telefon 480

Odlitki iz sive litine

od Din 5— do Din 9— za 1 kg pošilja

K. & R. Ježek, Maribor, Melle 103

tovarna strojev, livarna železa in kovin

2236

Morska riba

se dnevno peče v

Dalmatinski kleti

Maribor, Mesarska ulica 5.

3235

Povodnik.

NE ZAMUDITE

2318

zelo ugodnega nakupa najmodernejših damskih klobukov pri modistini **Armbruster, Maribor, Vetrinjska 17**

2313

Od pamučnog atlasa

Din 99'—

Od svilenog atlasa

Din 169'—

Od prima ševroa

Din 199'—

Od prima laka

Din 269'—

nota